

קוּנְטְרֵס

יָחִיד בְּדוֹרוֹ

פִּרְקֵי תּוֹלָדוֹת, עֲבוֹדוֹת וּמַעֲשִׂיּוֹת נִפְלָאוֹת, מִדְּמוּתוֹ הַטְּהוֹרָה
שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ, יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים,

רַבִּי **נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ** זי״ע

בַּעַל הַמְּחַבֵּר סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ ״זֶרַע קֹדֶשׁ״

שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ מִפִּי מוֹרֵנוּ וּמְאוֹרֵנוּ, פְּאֵר מְקֻדּוֹשִׁים, הָרַב
הַצַּדִּיק

רַבִּי **יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטָ״א

בְּיוֹמֵי דְּהִלּוּלָא קַדִּישָׁא – י״א אִיָּר

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
לְרֶגֶל הַהִלּוּלָא קַדִּישָׁא
עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת אֱמוֹר, ט׳ אִיָּר תשפ״ד
יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

וְסִפֵּר מוֹהֲרַא"שׁ זַ"ל מֵהָרַבִּי רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר "זֶרַע קֹדֶשׁ", שֶׁאָמַר, שֶׁלָּמַד אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל מִשִּׁכּוֹר גּוֹי, חֱיוֹת שֶׁעָבַר פַּעַם לְיַד בֵּית מַרְזֵחַ, וְרָאָה שִׁכּוֹר שׁוֹתֶה מִבַּקְבּוּק, וְאַחַר־כָּךְ מוֹסְרוֹ לַחֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ שׁוֹתֶה, וּמַחֲזִיר לוֹ אֶת הַבַּקְבּוּק וְשׁוֹתֶה, וְכָךְ שְׁנֵיהֶם מִשְׁתַּכְּרִים — אֶחָד שׁוֹתֶה וְהָאַחֵר שׁוֹתֶה, וְנוֹתְנִים זֶה לְזֶה אֶת הַבַּקְבּוּק וְכוּ', וּבְאֶמְצַע הַשִּׁכְרוּת צוֹעֵק שִׁכּוֹר אֶחָד לְזוּלָתוֹ: "אוֹהוֹ, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ! אֵיזוֹ אַהֲבָה יֵשׁ לִי אֵלֶיךָ!" עוֹנֶה לוֹ הַשֵּׁנִי: "תֹּאמַר לִי, אֵיזוֹ שֵׁן כּוֹאֶבֶת לִי?" וְהַהוּא עוֹנֶה: "אֵינִי יוֹדֵעַ?"... אָמַר לוֹ: "אִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה כּוֹאֵב לִי, סִימָן שֶׁאֵינְךָ אוֹהֲבֵנִי!"... כֵּיוָן שֶׁשָּׁמַע זֹאת הָרַבִּי רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע נִזְדַּעֲזַע וְאָמַר: "כָּךְ צְרִיכָה לִהְיוֹת אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיַּרְגִּישׁ יְחִידִי אֶחָד אֶת כְּאֵבוֹ שֶׁל יְחִידִי אַחֵר!"...

(שִׂיחוֹת מוֹהֲרַא"שׁ, חֵלֶק י"ג, עַמּוּד ק"ל)

***

לְקַבָּלַת הַגְּלִיוֹנוֹת הַקְּדוֹשִׁים מִדֵּי שָׁבוּעַ:

דוא"ל: a208abc@gmail

'יָחִיד בְּדוֹרוֹ'

פִּרְקֵי תּוֹלָדוֹת, עֲבָדוֹת וּמַעֲשִׂיּוֹת נִפְלָאוֹת, מִדְּמוּתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ, **יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**,

רַבִּי **נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ** זי״ע

***

״וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ״...

י״א אִיָּר, הוּא יוֹם הַהִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי״ע, בֶּן הָרַב רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק זי״ע, שֶׁהָיָה מִגְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים, תַּלְמִידָם שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, הַחוֹזֶה מִלּוּבְּלִין זי״ע, רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵרִימְנוֹב זי״ע, וּשְׁאָר צַדִּיקִים קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן.

אוֹר שְׁמְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי זָרַח בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת שְׁנַת תק״כ, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהִסְתַּלֵּק הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְצַדִּיקִים אָמְרוּ שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (קֹהֶלֶת א, ה) **״וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ״ - 'עַד שֶׁלֹּא יַשְׁקִיעַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שִׁמְשׁוֹ שֶׁל צַדִּיק, הוּא מַזְרִיחַ שִׁמְשׁוֹ שֶׁל צַדִּיק חֲבֵרוֹ'** (בְּרֵאשִׁית רַבָּה נח, ב).

רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי נוֹלַד לְמִשְׁפָּחָה מְיֻחֶסֶת מְאֹד, אָבִיו הָיָה רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק זי״ע, שֶׁהָיָה חָתָן אֶצֶל הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק (אִיצִיק׳ל) מֵהַאמְבּוּרְג זי״ע, שֶׁהָיָה מִגְּדוֹלֵי עוֹלָם, וְאַף שֶׁלֹּא נִמְנָה עַל עֲדַת הַחֲסִידִים, אֶלָּא הִשְׁתַּיֵּךְ לְכַת הַמִּתְנַגְּדִים, עִם כָּל זֹאת הֵעִיד הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ: ״חֲצִי מֵהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו, וְעַל הַנּוֹדָע בִּיהוּדָה״

[שְׁנֵיהֶם הָיוּ גְּאוֹנֵי עוֹלָם, וְלָמְדוּ יַחְדָּיו בְּהַקְלוֹיז הַגָּדוֹל בִּבְרָאד, וְאַף שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּיְכִים לְכַת הַמִּתְנַגְּדִים, הִזְהִיר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב מְאֹד לְכַבֵּד אוֹתָם, וְהָיָה הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שׁוֹלֵחַ אֲנָשִׁים לְרַבִּי יִצְחָק מֵהַאמְבּוּרְג אֲפִלּוּ שֶׁיְּדַבְּרוּ נֶגְדּוֹ, הָעִקָּר כְּדֵי לַעֲשׂוֹת לוֹ נַחַת רוּחַ... עַד שֶׁהֵעִיד וְאָמַר שֶׁחֲצִי מֵהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם (וּמִן הַסְּתָם מוּבָן שֶׁהַחֲצִי הַשֵּׁנִי שֶׁל הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ בְּעַצְמוֹ...)].

שֵׁם הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁל רַבִּי יִצְחָק מֵהַאמְבּוּרְג הָיָה "הוֹרוֹוִיץ", וְיָדוּעַ שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הֵעִיד עַל מִשְׁפָּחָה זוֹ שֶׁהֵם לְוִיִּם מְיֻחָסִים. הָיָה לוֹ כָּתַב יִחוּס, בֶּן אַחַר בֶּן, עַד לְיִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי! [גַּם הַ'חוֹזֶה מִלּוּבְלִין' הָיָה מֵאוֹתָהּ מִשְׁפָּחָה]. וְכֵן רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק בְּעַצְמוֹ, הָיָה מִמִּשְׁפַּחַת 'רוּבִין' - מִשְׁפָּחָה שֶׁל רַבָּנִים מְיֻחָסִים.

אַתָּה הֶחָתָן הָרָאוּי!

רַבִּי אִיצִיק'ל מֵהַאמְבּוּרְג הָיָה רַב בְּכַמָּה עֲיָרוֹת, וְאַחַת מֵהֶם הָעֲיָרָה 'הַאמְבּוּרְג' בְּגֶרְמַנְיָה (אַשְׁכְּנַז), וְהוּא לָקַח אֶת רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק - אָבִיו שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ - לֶחָתָן, וּבִדְבַר הַשִּׁדּוּךְ הַזֶּה הָיָה מַעֲשֶׂה שָׁלֵם, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה:

שֵׁם אָבִיו שֶׁל רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל זי"ע הָיָה רַבִּי יַעֲקֹב יוּקֶל, שֶׁהָיָה רַב בְּעִיר גְּלוּגָא. מִתֹּקֶף תַּפְקִידוֹ כְּרַב, הֻצְרַךְ פַּעַם לִנְסֹעַ לְוִועִידַת רַבָּנִים מִכַּמָּה אֲרָצוֹת - פּוֹלַנְיָה, הוּנְגַרְיָה, אוֹסְטְרִיָה וְכוּ', שֶׁהִתְאַסְּפוּ יַחְדָּיו לָדוּן בְּעִנְיְנֵי הַשָּׁעָה וְצָרְכֵי הַדּוֹר [כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם "וַעַד הָרַבָּנִים"

וְכַדּוֹמֶה], וְהֶחְלִיט רַבִּי יַעֲקֹב יוּקַל לָקַחַת עִמּוֹ אֶת בְּנוֹ הַצָּעִיר - **רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל**, שֶׁהָיָה אָז בִּסְבִיבוֹת גִּיל הַבַּר-מִצְוָה.

אֶחָד מֵהָרַבָּנִים שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בַּכֶּנֶס, הָיָה **רַבִּי אִיצִיקְ׳ל מֵהַאמְבּוּרְג**, שֶׁכְּבָר אָז הִתְפָּרְסֵם שְׁמוֹ כְּגָאוֹן וְקָדוֹשׁ, וּכְשֶׁהוּא רָאָה אֶת הַנַּעַר הַצָּעִיר - **בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב יוּקַל** - מָצָא חֵן מְאֹד בְּעֵינָיו, וְאָבִיו בִּקֵּשׁוֹ שֶׁיִּבְחַן אוֹתוֹ עַל לִמּוּדוֹ, וְאָכֵן בָּחַן אוֹתוֹ, וְהִתְפַּעֵל מְאֹד מִגֹּדֶל בְּקִיאוּתוֹ וַחֲרִיפוּתוֹ בַּלִּמּוּד, וְהֶחְלִיט תֵּכֶף וּמִיָּד שֶׁזֶּה יִהְיֶה חָתָנוֹ.

לְרַבִּי אִיצִיקְ׳ל זי״ע, הָיְתָה בַּת מְאֹד מַשְׂכֶּלֶת, וּשְׁמָהּ **הָרַבָּנִית בֵּילָא**, שֶׁהָיְתָה מְלֻמֶּדֶת גְּדוֹלָה [וּמוּבָאִים כַּמָּה תּוֹרוֹת בִּשְׁמָהּ בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיקִים (עַיֵּן בְּסֵפֶר ״דִּבְרֵי תּוֹרָה״ לְהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִמּוּנְקַאטְשׁ זי״ע, מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא, דַּף סה, שֶׁמֵּבִיא קְשָׁיָא בִּשְׁמָהּ)], וְלָהּ הֶחְלִיט רַבִּי אִיצִיקְ׳ל שֶׁהוּא נוֹתֵן לְחָתָן אֶת רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל.

הָאַבָּא - רַבִּי יַעֲקֹב יוּקַל - הִסְכִּים תֵּכֶף וּמִיָּד לִדְבַר הַשִּׁדּוּךְ לְלֹא שׁוּם סְפֵקוֹת, כִּי הֲרֵי רַבִּי יִצְחָק מֵהָאמְבּוּרְג הָיָה מְפֻרְסָם מְאֹד, וְהוּא כָּל-כָּךְ שָׂמַח עַל הַזְּכוּת שֶׁנִּפְלָה בְּחֶלְקוֹ, וְאָכֵן הֵם כָּתְבוּ זִכְרוֹן דְּבָרִים וּתְנָאִים - כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת הַשִּׁדּוּךְ, וְהָלְכוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ.

בְּבוֹאָם הַבַּיְתָה, סִפֵּר רַבִּי יַעֲקֹב יוּקַל לְאִשְׁתּוֹ שֶׁהוּא עָשָׂה שִׁדּוּךְ לִבְנָם מְנַחֵם מֶענְדֶל, אַךְ אִשְׁתּוֹ אָמְרָה מִיָּד: ״מַה פִּתְאוֹם?! הֲרֵי אֲפִלּוּ לֹא רָאִיתִי אֶת הַכַּלָּה״... וְהֶחְלִיטוּ שֶׁרַק אַחַר שֶׁתִּרְאֶה אֶת הַכַּלָּה תִּתֵּן אֶת הַסְכָּמָתָהּ.

בְּהַגִּיעָם לְבֵיתוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבִּי אִיצִיק׳ל מֵהַאמְבּוּרְג, כְּדֵי לְהָכִין אֶת שִׂמְחַת הַחֲתֻנָּה, רָאֲתָה אֵם הֶחָתָן אֶת הַכַּלָּה - וְלֹא נִרְאָה בְּעֵינֶיהָ כְּלָל... וְרָצְתָה לְבַטֵּל אֶת הַשִּׁדּוּךְ.

רַבִּי יַעֲקֹב יוּקֶל לֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת, מִצַּד אֶחָד - הֲרֵי רַבִּי יִצְחָק מֵהַאמְבּוּרְג הוּא רַב גָּדוֹל וּמְכֻבָּד, וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה?... וּמֵאִידָךְ, אִם הָאִמָּא לֹא מַסְכִּימָה - יֵשׁ בְּרֵירָה?... פָּנָה אֵפוֹא רַבִּי יַעֲקֹב יוּקֶל לַאֲבִי הַכַּלָּה וְאָמַר אֶת הָאֱמֶת כְּפִי שֶׁהִיא - שֶׁהָאִמָּא לֹא מוּכָנָה לַשִּׁדּוּךְ.

אַחַר דִּין וּדְבָרִים, הֶחְלַט לִשְׁאֹל אֶת פִּי הֶחָתָן, וּמַה שֶּׁיֹּאמַר - כָּךְ יַעֲשׂוּ. הַדָּבָר הָיָה מְקֻבָּל עַל כֻּלָּם, וְאָכֵן פָּנוּ בִּשְׁאֵלָתָם לְרַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל הֶחָתָן, וְעָנָה תֵּכֶף וּמִיָּד: **"אֵין פֹּה שׁוּם שְׁאֵלָה! בְּוַדַּאי שֶׁאֲנִי מַסְכִּים לַשִּׁדּוּךְ!"**... וְאָכֵן הֶסְכֵּם הַשִּׁדּוּךְ עַל כֻּלָּם, וְרַבִּי אִיצִיק׳ל הִבְטִיחַ נְדוּנְיָה מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה בִּשְׁבִיל הַשִּׁדּוּךְ הַזֶּה, וְקָבְעוּ זְמַן לְשִׂמְחַת הַחֲתֻנָּה.

בְּהַגִּיעַ זְמַן הַחֲתֻנָּה, קֹדֶם הַחֻפָּה, הַמְּנָהָג הָיָה שֶׁמְּסַדְּרִים וְגוֹמְרִים אָז אֶת כָּל הָעִנְיָנִים הַכַּסְפִּיִּים בֵּין הַמְּחֻתָּנִים, וְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב יוּקֶל לְרַבִּי אִיצִיק׳ל: "הָבָה וּנְסַדֵּר אֶת עִנְיַן הַנְּדוּנְיָה", עָנָה וְאָמַר רַבִּי אִיצִיק׳ל: **"מֵאֵיפֹה יֵשׁ לִי סְכוּם כָּל כָּךְ גָּדוֹל? לֹא אוּכַל לָתֵת"...**

סִפֵּר זֹאת רַבִּי יַעֲקֹב יוּקֶל לְאִשְׁתּוֹ, וְתֵכֶף וּמִיָּד אָמְרָה: **"גַּם כֶּסֶף לֹא?! הֲרֵי וִתַּרְתִּי עַל עִנְיַן הַסְכֻּמַת הַשִּׁדּוּךְ, וְעַכְשָׁו גַּם נְדוּנְיָה הוּא לֹא רוֹצֶה**

לָתֵת?!"... וְהֵחֵל עוֹד הַפַּעַם וְכוֹחַ בֵּין הַצְּדָדִים, עַד שֶׁהִגִּיעוּ כֻּלָּם לְאוֹתוֹ הֶסְכֵּם - לִשְׁאֹל אֶת הֶחָתָן.

פָּנוּ אֶפּוֹא אֶל הֶחָתָן רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל, וְסִפְּרוּ לוֹ דְּבָרִים כַּהֲוָיָתָן: "הַמְחָתָן אוֹמֵר שֶׁאֵין לוֹ כֶּסֶף לַנְּדוּנְיָה, הַשְׁאֵלָה אִם אַתָּה מַסְכִּים כָּךְ לָלֶכֶת אֶל הַחֻפָּה"... עָנָה וְאָמַר הֶחָתָן: "**וְכִי אֲנִי נוֹשֵׂא אִשָּׁה לְשֵׁם מָמוֹן וְכֶסֶף? אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן! בְּוַדַּאי שֶׁאֲנִי מַסְכִּים!**"... וְאָכֵן הִתְקַיְּמָה הַחֻפָּה בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן.

כְּשֶׁהִסְתַּיְּמָה הַחֻפָּה, לְפֶתַע הוֹצִיא רַבִּי אִיצִיק'ל שַׁקִּיוֹת שֶׁל כֶּסֶף, שֶׁהָיָה בָּהֶן סְכוּם כָּפוּל מִמַּה שֶׁהוּא הִבְטִיחַ, וְכֻלָּם תָּמְהוּ עַל הַדָּבָר - תְּחִלָּה אָמַר שֶׁהוּא לֹא מוּכָן לָתֵת, וְהִנֵּה הוּא מוֹצִיא פִּי-שְׁנַיִם מִמַּה שֶׁהִבְטִיחַ?...

"**שִׁמְעוּ נָא**", פָּתַח וְהִסְבִּיר רַבִּי אִיצִיק'ל, "**בְּוַדַּאי אַתֶּם שׁוֹאֲלִים מַדּוּעַ עָשִׂיתִי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, אַךְ הַתְּשׁוּבָה הִיא פְּשׁוּטָה: אֲנִי רָצִיתִי לִבְחֹן אֶת הַבָּחוּר אוּלַי בֶּאֱמֶת הַכַּוָּנָה שֶׁלּוֹ לְשֵׁם יִפְי אוֹ לְשֵׁם כֶּסֶף, אָז רָאִיתִי בִּתְחִלַּת הַשִּׁדּוּךְ - שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ לְשֵׁם יִפְי, וְהִסְכִּים לִגְמֹר הַשִּׁדּוּךְ לַמְרוֹת הַכֹּל, אָז חָשַׁבְתִּי אוּלַי הוּא נוֹשֵׂא אִשָּׁה לְשֵׁם מָמוֹן, כִּי הוּא יָדַע שֶׁהִבְטַחְתִּי נְדוּנְיָה גְּדוֹלָה... אָז עָשִׂיתִי אֶת הַתַּרְגִּיל הַזֶּה - כְּאִלּוּ אֵין לִי מֵאֵיפֹה לְהָבִיא עַכְשָׁו כֶּסֶף, וְרָאִיתִי שֶׁלֹּא אִכְפַּת לוֹ גַּם מִזֶּה, אָז כָּכָה אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא הֶחָתָן הָרָאוּי**"... וּבְאוֹתוֹ מַעֲמָד בֵּרֵךְ רַבִּי אִיצִיק'ל אֶת

הַזּוּג, שֶׁבִּזְכוּת מַעֲשֶׂה זֶה "יֵצֵא מִכֶּם צַדִּיק קָדוֹשׁ שֶׁיָּאִיר אֶת הָעוֹלָם"...

וְאָכֵן, מֵהַזּוּג הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה - רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק וְהָרַבָּנִית בִּילָא - נוֹלָד הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, שֶׁגָּדַל וְנַעֲשָׂה לְאֶחָד מֵצַדִּיקֵי הַדּוֹר, קָדוֹשׁ עֶלְיוֹן, וְזֶה הַבַּיִת הַקָּדוֹשׁ שֶׁבּוֹ הוּא הִתְגַּדֵּל!

וְהִנֵּה, אַף שֶׁרַבִּי אִיצִיק'ל לֹא הִשְׁתַּיֵּךְ לַחֲסִידִים, חָתְנוֹ רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל הִתְקָרֵב לַחֲסִידִים, וְהָיָה מְקָרֵב לְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מִיכְל מִזְלָאטְשׁוֹב זי"ע, וְעוֹד צַדִּיקִים, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה בְּעַצְמוֹ צַדִּיק מֻפְלָא.

הִתְקָרְבוּת לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר

הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע גָּדַל בַּבַּיִת הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הוֹרָיו, וְהֶחְלִיט לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי אָבִיו - לְהִתְקָרֵב לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר.

בִּתְחִלַּת הִתְקָרְבוּתוֹ הוּא הִגִּיעַ אֶל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ'ענְסְק זי"ע, וְרָצָה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו. הַגַּבַּאי שֶׁל הַצַּדִּיק אָמַר לְהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע: "הִגִּיעַ הַבֵּן שֶׁל רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק"... שָׁמַע זֹאת הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, וְהֵגִיב וְאָמַר: "**אֲנִי לֹא צָרִיךְ מְיֻחָסִים!**"... וְכַמְּבֹאָר לְעֵיל, שֶׁהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הִגִּיעַ מִמִּשְׁפָּחָה שֶׁל מְיֻחָסִים גְּדוֹלִים, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁשָּׁמַע הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ שֶׁהִגִּיעַ בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי מֶענְדֶל לִינְסְקֶער - מִיָּד הֵגִיב וְאָמַר "**אֲנִי לֹא צָרִיךְ מְיֻחָסִים**"...

[יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ אָמַר אֶת זֶה בְּפָנָיו שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהוּא אָמַר אֶת זֶה לַגַּבַּאי, וְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ עָמַד מֵאַחֲרֵי הַדֶּלֶת וְשָׁמַע זֹאת - שֶׁהַגַּבַּאי לֹא יַכְנִיסוֹ, כִּי אֵינֶנּוּ צָרִיךְ מְיֻחָסִים אֶצְלוֹ...].

שָׁמַע זֹאת הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, וְתֵכֶף זָרַק אֶת עַצְמוֹ עַל הָרִצְפָּה וְהִתְחִיל לִצְעֹק וְלִבְכּוֹת: **"רַבִּי, מָה אֲנִי אָשֵׁם שֶׁהַהוֹרִים שֶׁלִּי צַדִּיקִים? מָה אֲנִי אָשֵׁם?! זֹאת לֹא הָאַשְׁמָה שֶׁלִּי! וְכִי אֲנִי אָשֵׁם שֶׁנּוֹלַדְתִּי לְמִשְׁפָּחָה כָּזֹאת?!"...**

הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ שָׁמַע וְרָאָה שֶׁהוּא רְצִינִי, וְהוֹרָה עַל-אֲתָר לְהַכְנִיסוֹ, וְאַחַר־כָּךְ קֵרֵב אוֹתוֹ מְאֹד, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה מִגְּדוֹלֵי תַּלְמִידָיו.

'יְחוּס', חִיּוּבִי אוֹ שְׁלִילִי?

וּבְעִנְיַן דִּבְרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ **"אֲנִי לֹא צָרִיךְ מְיֻחָסִים"**, אָכֵן צְרִיכִים לְהָבִין, הַאִם עִנְיָן שֶׁל 'יִחוּס' הוּא טוֹב אוֹ לֹא טוֹב, דְּהִנֵּה בְּוַדַּאי עִנְיָן שֶׁל 'יִחוּס' הוּא דָּבָר חִיּוּבִי מִצַּד אֶחָד, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי - יֵשׁ בָּזֶה סִכּוּן גָּדוֹל, וְיבֹאַר:

הַצַּד הַטּוֹב בָּזֶה - אָדָם שֶׁהוּא בָּא מִמִּשְׁפָּחָה מְיֻחֶסֶת, הוּא מְחַיֵּב אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר מִשְּׁאָר אֲנָשִׁים, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (תְּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ, פֶּרֶק כה): **"חַיָּב כָּל אָדָם לוֹמַר: מָתַי יַגִּיעוּ מַעֲשַׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי"**; וְאַדְרַבָּה, עִנְיָן הַיִּחוּס נוֹתֵן לוֹ חֶשֶׁק לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר. בְּרַם, אָדָם שֶׁהוּא מְיֻחָס, הוּא עָלוּל לַחְשֹׁב "הָאַבָּא שֶׁלִּי אַדְמוֹ"ר, הַסַּבָּא שֶׁלִּי הוּא רַב וְצַדִּיק, תְּכַבְּדוּ

אוֹתִי!"... הוּא חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ לוֹ "כַּרְטִיס כְּנִיסָה" בְּחִנָּם, וּכְבָר אֵין הוּא צָרִיךְ כָּל־כָּךְ לַעֲמֹל... זֶה נִקְרָא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַ'יִחוּס' לַצַּד הַשְּׁלִילִי

(וְעַיֵּן בְּכָל זֶה בְּסֵפֶר "דַּרְכֵי אִישׁ", חֵלֶק א, עֶרֶךְ 'יִחוּס', שָׁם מְבֹאָר בַּאֲרִיכוּת דִּבְרֵי מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א בָּזֶה).

וְדָבָר זֶה מְבֹאָר בְּדִבְרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ 'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ' דַּוְקָא בְּפָרָשַׁת אֱמֹר - שֶׁיּוֹם הִלּוּלַת הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ תָּמִיד חַל בִּסְבִיבוֹת פָּרָשָׁה זוֹ, כְּשֶׁמְּדַבֵּר מֵעִנְיַן הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַפָּרָשָׁה: **"אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם"**, וְשׁוֹאֵל שְׁתֵּי שְׁאֵלוֹת: א. מַהִי כֶּפֶל הַלָּשׁוֹן - **"אֱמֹר" "וְאָמַרְתָּ"**? ב. אִם מַזְכִּיר **"הַכֹּהֲנִים"**, לָמָּה צְרִיכִים לְהוֹסִיף וְלוֹמַר **"בְּנֵי אַהֲרֹן"**?

מַסְבִּיר הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ בְּדֶרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה: הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ: **"אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים"** - תְּדַבֵּר אֶל הַכֹּהֲנִים, וְתַגִּיד לָהֶם שֶׁאָמְנָם אַתֶּם **"בְּנֵי אַהֲרֹן"**, וְאַתֶּם מְיֻחָסִים גְּדוֹלִים, אֲבָל **"וְאָמַרְתָּ 'אֲלֵהֶם'"** - תַּגִּיד 'אֲלֵהֶם' - תִּסְתַּכֵּל רַק עַל עַצְמְךָ! אַל תַּגִּיד שֶׁאַתָּה **"בְּנֵי אַהֲרֹן"**, אֶלָּא **"וְאָמַרְתָּ 'אֲלֵהֶם'"** - תִּסְתַּכֵּל רַק עַצְמְךָ, תִּתְמַקֵּד עַל הָעֲבוֹדָה שֶׁלְּךָ, וְאַל תִּסְתַּמֵּךְ עַל מַה שֶּׁכְּבָר עָשׂוּ אֲבוֹתֶיךָ, וְאָכֵן הֵם הָיוּ צַדִּיקִים קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן, אֲבָל כָּל זֶה לֹא אָמוּר לְבַטֵּל אוֹתְךָ מִן הָעֲבוֹדָה, אַדְרַבָּה! לְעוֹרֵר אוֹתְךָ בְּבוּשָׁה: **"אֵיפֹה אֲנִי לְעֻמָּתָם?"**... וְעַל־יְדֵי־זֶה לוֹקֵחַ אֶת הַיִּחוּס לַצַּד הַחִיּוּבִי.

שֶׁגַּם בָּזֶה יֶשְׁנוֹ מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה אֵצֶל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, שֶׁפַּעַם נִתְוַעֵד גַּבֵּי שְׁדוּךְ, וְהִתְבַּטֵּא עַל מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁהֵם מְיֻחָסִים גְּדוֹלִים, וְהֵגִיב

הַשּׁוֹמֵעַ: "וְכִי מָה מוֹעִיל יְחוּס לַעֲבוֹדַת ה'?"... עָנָה וְאָמַר הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע: "אוֹמַר לְךָ מָה מוֹעִיל יְחוּס לַעֲבוֹדַת ה': אָדָם קָם בַּחֲצוֹת לַיְלָה, אָמַר אֶת סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, הָגָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה עַד אוֹר הַיּוֹם, הִתְפַּלֵּל וָתִיקִין בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב, וְשׁוּב לָמַד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְהִנֵּה אַחַר כָּל הָ'עֲבוֹדָה' הוּא חָפֵץ לְהַשְׁבִּיעַ רַעֲבוֹנוֹ וְלָגֶשֶׁת לֶאֱכֹל לְשֹׂבַע נַפְשׁוֹ... וּבְוַדַּאי חוֹלֶפֶת מַחֲשָׁבָה בְּמֹחוֹ: "הֲרֵי עָשִׂיתִי 'עֲבוֹדָה' גְּדוֹלָה עַד עַכְשָׁו"... וְתַעֲלֶה לוֹ אוּלַי אֵיזוֹ מַחְשֶׁבֶת הִתְפָּאֲרוּת, אַךְ קֹדֶם שֶׁיֹּאכַל, יִסְתַּכֵּל וְיִתְבּוֹנֵן לֶרֶגַע מִי הָיוּ אֲבוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲזַי בְּוַדַּאי בּוּשָׁה גְּדוֹלָה תִּפֹּל עָלָיו 'מָתַי יַגִּיעוּ מַעֲשַׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי', וְהֵיאַךְ לֹא נָגַע אַף בְּאֶפֶס קְצֵה עֲבוֹדָתָם בַּקֹּדֶשׁ"...

סִיֵּם הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ דְּבָרָיו, וְאָמַר: "זֶה יְחוּס שֶׁמּוֹעִיל לַעֲבוֹדַת ה'!"...

נִמְצָא אֵפוֹא, שֶׁיְּכוֹלִים לָקַחַת אֶת עִנְיַן הַיִּחוּס לְצַד שְׁלִילִי, אַךְ גַּם לְצַד חִיּוּבִי, שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ עִמּוֹ כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לְשִׁפְלוּת אֲמִתִּית, וּלְהִתְעוֹרֵר מֵחָדָשׁ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִשְׁתּוֹקֵק תָּמִיד מָתַי יִזְכֶּה שֶׁמַּעֲשָׂיו יַגִּיעוּ לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתָיו.

נַפְתָּלִי שְׁבָר מַבִּיר אֶת הַמְּלָאכָה...

מַעֲשֶׂה נִפְלָא יֶשְׁנוֹ עַל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, שֶׁמִּמֶּנּוּ לְמֵדִים מַה נִּקְרֵאת הִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית לְצַדִּיקִים, וּמַהוּ "תַּלְמִיד אֲמִתִּי" שֶׁל צַדִּיק:

הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע יָשַׁב עִם הַתַּלְמִידִים, וְדִבֵּר לִפְנֵיהֶם שִׂיחָה קְדוֹשָׁה. בֵּין הַתַּלְמִידִים יָשַׁב גַּם הַתַּלְמִיד רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי״ע, וְהִקְשִׁיב לְדִבְרֵי תּוֹרַת רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ.

בְּאֶמְצַע הַשִּׂיחָה, וְהִנֵּה הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שָׂם לֵב שֶׁמִּתְקָרֵב מֵרָחוֹק אֵיזֶה יְהוּדִי, וְנִרְאֶה שֶׁהוּא מְמַהֵר מְאֹד, וְהִלּוּכוֹ לְכִוּוּן מְקוֹם שִׂיחַת רַבָּם עִמָּהֶם.

בְּחָכְמָתוֹ הַגְּדוֹלָה, הֵבִין הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שֶׁהָאָדָם הַזֶּה זָקוּק בְּוַדַּאי לִישׁוּעָה גְּדוֹלָה וּדְחוּפָה, וְלָכֵן הוּא מְמַהֵר אֶל הָרַבִּי, אַךְ חָשַׁשׁ מְאֹד שֶׁמָּא הוּא יַפְרִיעַ לְכָל הַשִּׂיחָה, וּמֵחֲמַת שֶׁהוּא יָבוֹא לְבַקֵּשׁ יְשׁוּעָה – תֶּפְסַק שִׂיחַת רַבָּם לְגַמְרֵי, וְכִי יְכוֹלִין לְתָאֵר אֵילּוּ דְּבוּרִים קְדוֹשִׁים זָכוּ לִשְׁמֹעַ מֵהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ?... בְּטוּל הַבְּחִירָה מַמָּשׁ! אִם־כֵּן, מָה עוֹשִׂים כְּדֵי שֶׁהַשִּׂיחָה תַּמְשִׁיךְ?...

תֵּכֶף וּמִיָּד קָם הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, וּמִהֵר בִּזְרִיזוּת גְּדוֹלָה אֶל הָרְחוֹב, וְעָצַר אֶת הַיְּהוּדִי וְשָׁאַל: ״כֵּן, מָה אַתֶּם צְרִיכִים?״... הָאָדָם הַזֶּה כַּנִּרְאֶה לֹא הִכִּיר בְּדִיּוּק מִי הוּא הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, רַק אָמְרוּ לוֹ שֶׁכָּאן יֵשׁ צַדִּיק הַפּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת, וְלָכֵן חָשַׁב שֶׁהִנֵּה הַצַּדִּיק יָצָא לִקְרָאתוֹ... [וְאַף אִם הוּא הִכִּיר אֶת הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, חָשַׁב לְתֻמּוֹ שֶׁהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הוּא שְׁלִיחוֹ שֶׁל הָרַבִּי לִפְעֹל בַּעֲבוּרוֹ אֶת הַיְשׁוּעָה...].

אָמַר הַיְּהוּדִי בְּבֶהָלָתוֹ: ״**רַבִּי, הָאִשָּׁה מַקְשָׁה לֵילֵד, וְיֵשׁ סַכָּנָה גְּדוֹלָה**״... עָנָה וְאָמַר הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ: ״**לֵךְ הַבַּיְתָה, מַזָּל טוֹב! חֲזוֹר**

הַבַּיְתָה, וְתִרְאֶה שֶׁהַכֹּל בְּסֵדֶר, תְּקַבֵּל מַזָּל טוֹב!"... נִשֵּׁק הַיְהוּדִי אֶת יָדוֹ, וְהוֹדָה לוֹ. הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הִזְדָּרֵז חֲזָרָה לְשִׂיחַת רַבּוֹ, וְשָׂמַח שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שֶׁלֹּא הֻפְרְעָה הַשִּׂיחָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הָרַבִּי.

כַּעֲבוֹר זְמַן־מָה, וְהִנֵּה אוֹתוֹ יְהוּדִי מוֹפִיעַ בַּפֶּתַח, וְתֵכֶף נִגַּשׁ אֶל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ וְכָלוֹ וְנִרְגָּשׁ: "רַבִּי, תּוֹדָה לָכֶם! פְּעַלְתֶּם יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה! יִישַׁר כֹּחַ!"... כִּי אָכֵן הִתְבַּשֵּׂר שֶׁאִשְׁתּוֹ יָלְדָה בֵּן לְמַזָּל טוֹב.

הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ יוֹשֵׁב וְרוֹאֶה זֹאת, וּכְבָר הֵבִין מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה, וְעָנָה וְאָמַר: "נַפְתָּלִי, אַתָּה גַּם־כֵּן מַכִּיר כְּבָר אֶת הַמְּלָאכָה הַזֹּאת?"... וּבֵרְכוֹ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ שֶׁיִּזְכֶּה לִהְיוֹת תָּמִיד פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת בַּעֲבוּר יִשְׂרָאֵל.

[יֵשׁ מְסַפְּרִים שֶׁהַיְשׁוּעָה הָיְתָה לִיהוּדִי שֶׁהָיָה בַּעַל מִסְחָר, וְהֵבִין הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ מִיָּד שֶׁהוּא מַגִּיעַ בִּשְׁבִיל יְשׁוּעָה לַבְּעָיָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּעִסְקֵי הַמִּסְחָר, וְיָצָא אֵלָיו בִּזְרִיזוּת, וְהוּא סִפֵּר שֶׁאֵיזֶה פָּרִיץ 'הִתְלַבֵּשׁ' עָלָיו, וְהוּא נִמְצָא בִּבְעָיָה גְּדוֹלָה... הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שָׁמַע זֹאת, וּבֵרַךְ אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ תְּנוּעָה כְּפִי שֶׁהָיָה רַבּוֹ - הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ - רָגִיל לְבָרֵךְ בְּכָאֵלּוּ מַצָּבִים: "שֶׁיֵּלֵךְ! שֶׁתִּתְפַּטֵּר מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי! אַל תִּפַּחֵד! לֵךְ הַבַּיְתָה, הַכֹּל בְּסֵדֶר!"...

הַיְהוּדִי חָזַר הַבַּיְתָה, וְאָכֵן הַפָּרִיץ הַזֶּה קִבֵּל מִיָּתָה מְשֻׁנָּה, וְכָל הַבְּעָיָה כְּלֹא הָיְתָה... אַחַר כָּךְ הוּא חָזַר לְהוֹדוֹת עַל בִּרְכַּת הַצַּדִּיק, וְשָׁמַע מִזֶּה הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, וְאָמַר לוֹ: "נַפְתָּלִי, אַתָּה מִתְעָרֵב בָּעִנְיָנִים שֶׁלִּי?"... אָז הוּא אָמַר לְהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ שֶׁהוּא עָשָׂה אֶת זֶה כְּדֵי שֶׁלֹּא תֵּפָּרַע הַשִּׂיחָה, וְאָז שָׂמַח הָרַבִּי וּבֵרְכוֹ - "גַּם בָּרוּךְ יִהְיֶה"...].

מַה לְּמֵדִים מִן הַסִּפּוּר הַזֶּה? כַּמָּה הָיָה חָשׁוּב לוֹ לְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ כָּל מִלָּה שֶׁל רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְשֶׁלֹּא תִּתְבַּטֵּל חַס וְשָׁלוֹם הַשִּׂיחָה הַקְּדוֹשָׁה! זֶה נִקְרָא תַּלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁחָשׁוּב לוֹ כָּל שִׂיחָה וְכָל דִּבּוּר!

מִדַּת הַבִּטּוּל

וּמֵרַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ - קִבֵּל הָרַבִּי מֵרוֹפְּשִׁישׁ אֶת מִדַּת הַשִּׁפְלוּת וְהַהַכְנָעָה, בִּטּוּל הַיֵּשׁוּת לְגַמְרֵי, וְכָל סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ 'זֶרַע קֹדֶשׁ' מָלֵא בָּעִנְיָן הַזֶּה [וּכְמוֹ הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ', שֶׁכִּמְעַט וְאֵין קֶטַע שֶׁלֹּא יְדַבֵּר מֵהַמִּדָּה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת], וּבִפְרָט בְּפָרָשַׁת שְׁלַח - בְּעִנְיַן הַמְרַגְּלִים שֶׁנִּשְׁלְחוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא מַסְבִּיר שָׁם אֶת כָּל הָעִנְיָן עַל־פִּי עִנְיַן מִדַּת הַבִּטּוּל, דַּהֲרֵי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לַעֲנָוָה אֲמִתִּית, וְזֶה פֵּרוּשׁ הַכָּתוּב שָׁם (בַּמִּדְבָּר יג, יח) "וּרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מַ"ה הִיא" - שֶׁבָּהּ יֵשׁ אֶת מִדַּת מָ"ה - הַכְנָעָה וַעֲנָוָה, וּמַמְשִׁיךְ לְבָאֵר זֹאת בִּדְבָרָיו הַמְּתוּקִים וְהַנִּפְלָאִים שָׁם, וּכְדַאי מְאֹד לְעַיֵּן בָּזֶה וְלִרְאוֹת אֵיזֶה גִּלּוּי אֱלֹקוּת הוּא מְגַלֶּה, וְכֵן בִּשְׁאָר דְּבָרָיו בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ.

וְהָרַבִּי מֵרוֹפְּשִׁישׁ בְּעַצְמוֹ הָיָה דְּמוּת וְסֵמֶל לְעִנְיַן הַזֶּה, וְהוּא הָיָה פִּקֵּחַ גָּדוֹל אֵיךְ לְהַסְתִּיר מֵעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת אֶת כָּל עֲבוֹדוֹתָיו וְסִגּוּפָיו. הוּא הָיָה עוֹשֶׂה הַרְבֵּה סִגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת וְכוּ', וְאַף־אֶחָד לֹא הִרְגִּישׁ בְּכָךְ! **וּמְעִידִים עָלָיו, שֶׁהוּא הָיָה יָכוֹל לָשֶׁבֶת בִּסְעוּדָה שְׁלֵמָה מְלֵאָה בַּאֲנָשִׁים, וְכֻלָּם יוֹשְׁבִים וְאוֹכְלִים, וְאַף כִּבְּדוּ אוֹתוֹ בְּדִבְרֵי מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, וְאַף־אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בִּכְלָל צָם וְלֹא אוֹכֵל מְאוּמָה...** הָיְתָה לוֹ פִּקְחוּת עֲצוּמָה אֵיךְ לְהַסְתִּיר זֹאת, שֶׁאָמְנָם יֵשׁ לְפָנָיו צַלַּחַת, חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא גַּם־כֵּן סוֹעֵד עִמָּם בַּסְּעוּדָה, וּבְעֶצֶם הוּא לֹא אוֹכֵל מְאוּמָה... **הוּא הָיָה כָּל־כָּךְ צָנוּעַ וּמֻסְתָּר בִּדְרָכָיו הַקְּדוֹשׁוֹת!**

אֲרִיכוּת יָמִים לַשָּׁכֵן הַגּוֹי

וּמְסֻפָּר, שֶׁהָיָה לוֹ לְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שָׁכֵן גּוֹי, וְדַרְכּוֹ שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה "גִּלְגּוּל שֶׁלֶג" בַּחֲצֵרוֹ בְּלִי שֶׁאַף־אֶחָד יֵדַע, אֲבָל שְׁכֵנוֹ הַגּוֹי שָׂם לֵב לְכָךְ וְרָאָה אוֹתוֹ בְּסִגּוּפָיו. הַגּוֹי הַטָּמֵא זָמַם מְזִימָה שֶׁל רִשְׁעוּת, וְלָקַח בַּקְבּוּק זְכוּכִית, שְׁבָרוֹ לִרְסִיסִים, וּפִזְּרָם עַל־גַּבֵּי הַשֶּׁלֶג.

וְהִנֵּה, הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הָיָה עוֹשֶׂה אֶת גִּלְגּוּלֵי הַשֶּׁלֶג בַּלַּיְלָה, וּבְעֵת שֶׁקִּים זֹאת בְּאוֹתוֹ לַיְלָה - הוּא נֶחְתַּךְ מִכָּל הָרְסִיסִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְגוּפוֹ הָיָה מָלֵא בַּחֲתָכִים שׁוֹנִים.

בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ, הֵבִין הָרַבִּי מִי עָשָׂה זֹאת, וּמִיָּד פָּקַד שֶׁיִּקְרְאוּ לְאוֹתוֹ גּוֹי שֶׁיָּבוֹא אֵלָיו. בְּהַגִּיעַ הַגּוֹי לְבֵית הַצַּדִּיק, פָּנָה אֵלָיו הָרַבִּי בְּקוֹל גָּדוֹל וּבִפְקֻדָּה: **"תַּגִּיד אֶת הָאֱמֶת! אַל תְּשַׁקֵּר! אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה?! אַתָּה פִּזַּרְתָּ זְכוּכִיּוֹת בַּחֲצֵרִי?!"**... הַגּוֹי נִבְהַל מְאֹד, וּמִיָּד הוֹדָה בַּמַּעֲשֶׂה - "כֵּן, כֵּן רַבִּי, זֶה אֲנִי"... **"אִם כָּךְ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ אֲרִיכוּת יָמִים!"**...

מִגֹּדֶל מִדַּת הַבִּטּוּל וְהַשִּׁפְלוּת שֶׁלּוֹ, נֶהֱנָה הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ כָּל־כָּךְ מִמַּעֲשֶׂה הַגּוֹי, עַד שֶׁבֵּרְכוֹ לַאֲרִיכוּת יָמִים, וְאָכֵן מְסַפְּרִים שֶׁהַגּוֹי הֶאֱרִיךְ יָמִים יוֹתֵר מִמֵּאָה שָׁנָה...

וְזוֹהִי מִדַּת הַצַּדִּיקִים, שֶׁזּוֹכִים לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמָם, וּלְבַטֵּל אֶת כָּל יֵשׁוּתָם לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמַּרְגִּישִׁים כִּכְלוּם בְּעֵינֵי עַצְמָם, וְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ

הָיָה סֵמֶל וְדֻגְמָא לְמִדַּת הַהַכְנָעָה וְהַבִּטּוּל, וְתָמִיד הָיָה תָּמִיד בּוֹרֵחַ מִכָּל מִינֵי רַעַשׁ פִּרְסוּם, וְהָיָה נֶחְבָּא אֶל הַכֵּלִים.

תָּפַס אוֹתְךָ בַּשָּׁק...

וְלֹא לְבַדּוֹ זָכָה, אֶלָּא כָּךְ הָיָה מְלַמֵּד הָרַבִּי אֶת שִׁמְעִי לִקְחוֹ, כַּמָּה צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי גַּאֲוָה וְיֵשׁוּת, וְאֵיךְ שֶׁהָעִקָּר הוּא לִזְכּוֹת לְהַכְנָעָה וּבִטּוּל בֶּאֱמֶת, וְכָךְ מְסֻפָּר עָלָיו:

בָּעִיר רוֹפְשִׁיץ, הָיָה אָדָם אֶחָד, שֶׁהָיָה לוֹ שֵׁם שֶׁל "עוֹבֵד ה'", וְהָיָה תָּמִיד הוֹלֵךְ עִם שַׂק תַּחַת הַמְעִיל שֶׁלּוֹ. וְהִנֵּה, אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת זֶה בְּדֶרֶךְ שֶׁל צְנִיעָא, וְאַף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ - מֵילָא, אֲבָל לֹא כֵּן אֵצֶל אוֹתוֹ אָדָם, אֶלָּא כְּשֶׁהוּא הִגִּיעַ פַּעַם לְבֵית הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, הוּא הוֹצִיא מְעַט אֶת הַשַּׂק חוּץ לַמְעִיל, וְהָרַבִּי 'תָּפַס' אֶת זֶה.

וְהִנֵּה, הָאָדָם הַזֶּה הָיָה מְכֻנֶּה בְּפִי הַבְּרִיּוֹת בְּכִנּוּי **'נַאר'** (פֵּרוּשׁוֹ מֵאִידִישׁ: 'טִפֵּשׁ'), וּכְשֶׁהוּא הָיָה לְיַד הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, וְרָצָה הָרַבִּי לְהוֹכִיחוֹ עַל דַּרְכּוֹ, אָמַר כִּמְדַבֵּר לְעַצְמוֹ: "הוּא לֹא **'נַאר'**, הוּא לֹא **'נַאר'**"...

שָׁמַע זֹאת אוֹתוֹ אָדָם, וְשָׂמַח שֶׁכָּכָה הָרַבִּי אוֹמֵר 'עָלָיו' - שֶׁהוּא לֹא **'נַאר'**, אָז הוּא אָמַר לְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ: "אֲבָל רַבִּי, כֻּלָּם אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי **'נַאר'**"... כְּלוֹמַר, הוּא נִסָּה לִרְמֹז לְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ: "אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַצַּדִּיק כֵּן אוֹחֵז מִמֶּנִּי, הוּא אוֹמֵר שֶׁאֲנִי לֹא **'נַאר'**"...

תֵּכֶף וּמִיָּד עָנָה וְאָמַר הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ: "לֹא כִּוַּנְתִּי עָלֶיךָ, אָמַרְתִּי זֹאת לַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁהֲרֵי כָּתוּב שֶׁהוּא מְכֻנֶּה "מֶלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל", וְאִם הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לָקַחַת בֶּן־אָדָם זָקֵן כָּמוֹךָ וְלִתְפֹּס אוֹתוֹ 'בַּשָּׂק' [וְרָמַז לוֹ הָרַבִּי - בַּשָּׂק שֶׁיֵּשׁ עָלָיו, וְכָךְ הוּא מִתְפָּאֵר וּמִתְגָּאֶה], אָז הוּא לֹא כָּזֶה 'נַאר'... הוּא לֹא כָּזֶה כְּסִיל וְשׁוֹטֶה"...

זֶה הָיָה הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ - עָנָו וְשָׁפֵל בְּתַכְלִית, וְזֹאת הוּא נִסָּה לְהַחְדִּיר בְּתַלְמִידָיו וּבְשׁוֹמְעֵי לִקְחוֹ, כַּמָּה יָפֶה לָאָדָם שֶׁהוּא מְאַמֵּץ לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַהַכְנָעָה, שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי.

כָּל־כֵּלוֹ לוּבְלִין!

וְהִנֵּה, בִּשְׁנַת תקמ"ז הִסְתַּלֵּק הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, וְהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הִתְקָרֵב אֶל הַחוֹזֶה מִלוּבְלִין זי"ע, וְעַל־כָּךְ יֵשׁ הִתְבַּטְּאוּת שֶׁאָמַר הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמָאר זי"ע בְּשֵׁם חָמִיו בְּזִווּג רִאשׁוֹן [רַבִּי אַבְרָהָם חַיִּים מִפְּלָאנְטְשׁ, שֶׁהָיָה נִין שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ]: "שָׁמַעְתִּי מֵחוֹתְנִי, שֶׁהָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הָיָה 'כָּל־כֵּלוֹ לוּבְלִין'!"... כָּל־כָּךְ הָיָה דָּבוּק בְּרַבּוֹ הַחוֹזֶה מִלוּבְלִין!

[כְּמוֹ־כֵן, הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הָיָה מִסְתּוֹפֵף הַרְבֵּה בְּצֵל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵרִימְנוֹב זי"ע, וּמְבִיאוֹ רַבּוֹת בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ 'זֶרַע קֹדֶשׁ', וּכְשֶׁהוּא מַזְכִּיר אוֹתוֹ, מְתָאֲרוֹ בְּתָאֲרֵי כָּבוֹד מְאֹד גְּדוֹלִים - "מוֹרִי וְרַבִּי" וְכוּ', וִידוּעִים הָרַבֵּה סִפּוּרִים שֶׁהָיוּ בֵּינֵיהֶם].

בַּדְחָן קָדוֹשׁ

הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁשִׁיץ זי״ע הָיָה חָכָם בַּחֲרִיפוּת מֻפְלָאָה, וְאַף הָיָה ׳בַּדְחָן׳ עַל חֲתֻנּוֹת, אַךְ לֹא הָיָה אוֹמֵר סְתָם דִּבְרֵי בַּדְחָנוּת, אֶלָּא שִׂלֵּב בָּהֶם סוֹדוֹת עֲמוּקִים מְאֹד.

מְסֻפָּר, שֶׁאַחַר חֲתֻנָּתוֹ, כְּשֶׁהִתְחִיל לָלֶכֶת לַחֲתֻנּוֹת כְּדֵי לִהְיוֹת ׳בַּדְחָן׳, וְהָיָה אוֹמֵר דִּבְרֵי בַּדְחָנוּת, נֶחְלְשָׁה דַּעַת חָמִיו מְאֹד - ״וְכִי זֶה הֶחָתָן שֶׁלָּקַחְתִּי? חָתָן שֶׁאוֹמֵר בְּדִיחוֹת?״... כִּי הוּא רָצָה חָתָן שֶׁיּוֹשֵׁב וְלוֹמֵד כָּל הַיּוֹם, וְלֹא אֶחָד שֶׁמְּסַפֵּר בְּדִיחוֹת...

פְּנָה אֵפוֹא חוֹתֵן הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁשִׁיץ לְמְחָתְּנוֹ - רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק, אָבִי חֲתָנוֹ, וְהִתְלוֹנֵן בְּפָנָיו - ״זֶה הֶחָתָן שֶׁלִּי? אֵינֶנִּי מְרֻצֶּה מִזֶּה״... וְיָדַע רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם תִּתְקַיֵּם שִׂמְחַת חֲתֻנָּה שֶׁבְּנוֹ - הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁשִׁיץ - צָרִיךְ לִהְיוֹת ה׳בַּדְחָן׳, וְאָמַר לְמְחָתְּנוֹ: ״בֹּא עִמִּי אֶל הַחֲתֻנָּה וְנִשְׁמַע יַחְדָּיו אֶת דִּבְרֵי הַבַּדְחָנוּת שֶׁל בְּנִי״...

וְאָכֵן הִגִּיעוּ הַשְּׁנַיִם אֶל הַחֲתֻנָּה, וְהִסְתַּתְּרוּ עַל יַד הַחַלּוֹן, כְּדֵי לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרֵי הַבַּדְחָנוּת. אַחַר כַּמָּה דַּקּוֹת שֶׁבָּהֶן הִשְׁמִיעַ הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁשִׁיץ אֶת דִּבְרֵי הַבַּדְחָנוּת, עָנָה וְאָמַר רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵלִינְסְק לְמְחָתְּנוֹ: **״מְחָתְּנִי הַיָּקָר, אִם הָיִיתָ מַקְשִׁיב הֵיטֵב לְדִבְרֵי בְּנִי, וְאִם הָיִיתָ שָׂם לִבְּךָ בֶּאֱמֶת לְמַה שֶׁהוּא אוֹמֵר, הָיִיתָ מֵבִין שֶׁהוּא מַלְבִּישׁ בְּכָל בְּדִיחָה שְׁעָרִים שְׁלֵמִים שֶׁל ׳כִּתְבֵי הָאֲרִ״י׳ וְדִבְרֵי קַבָּלָה, וּמְשַׁלֵּב בִּדְבָרָיו סוֹדוֹת הַתּוֹרָה עֲמוּקִים וְנִפְלָאִים!״...**

כִּי הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הָיָה כָּל־כָּךְ חָכָם וְחָרִיף, עַד שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהַלְבִּישׁ בְּתוֹךְ דְּבָרִים פְּשׁוּטִים - סוֹדוֹת הַתּוֹרָה נִפְלָאִים, וּמִי שֶׁהָיָה לוֹ לֵב מֵבִין - הָיָה שׁוֹמֵעַ הֵיטֵב מַה נֶּאֱמַר...

דֻּגְמָא אַחַת מִזֶּה מוֹפִיעָה בְּדִבְרֵי הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ בְּעַצְמוֹ (אֵילָה שְׁלוּחָה, פָּרָשַׁת וַיֵּרָא), שֶׁכּוֹתֵב: בִּימֵי חֹרְפִי, כְּשֶׁהָיִיתִי בַּדָּחָן עַל הַחֲתֻנּוֹת, וְהָיִיתִי מְאַחֵל לַחָתָן וְכַלָּה: 'שֶׁהַזִּווּג יַעֲלֶה יָפֶה', כִּוַּנְתִּי עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי הָאֲרִ"י הַקָּדוֹשׁ, שֶׁבְּעֵת בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, בְּמָקוֹם הַשֵּׁם יהו"ה, יִהְיֶה הַשֵּׁם יהי"ה, וְיִתְקַיֵּם (זְכַרְיָה יד, ט): "בַּיּוֹם הַהוּא 'יִהְיֶה' ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד"; נִמְצָא שֶׁהַיִּחוּד שֶׁל שְׁמוֹת הוי"ה אדנ"י - שֶׁהוּא עַתָּה עוֹלֶה צ"א, יִהְיֶה יִחוּד שֶׁל שְׁמוֹת יהי"ה אדנ"י - שֶׁעוֹלֶה צ"ה, שֶׁהוּא כְּמִנְיַן יָפֶ"ה, וְלָזֶה כִּוֵּן הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ בְּאִחוּלוֹ "שֶׁהַזִּווּג יַעֲלֶה יָפֶ"ה" - דְּהַיְנוּ, שֶׁיִּזְכּוּ הַזִּווּג הַזֶּה לְהַאֲרִיךְ יָמִים עַד בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, שֶׁאָז יַעֲלֶה הַיִּחוּד שֶׁל שְׁמוֹת יהי"ה אדנ"י - יָפֶ"ה, וּמִמֵּילָא "זִווּגָם" הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה בִּזְמַן שֶׁל "יַעֲלֶה יָפֶה".

זוֹ הָיְתָה קְדֻשָּׁתוֹ וְעֹמְקוּתוֹ שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, וְזוֹ דֻּגְמָא אַחַת מִנִּי רַבּוֹת, אֵיךְ שֶׁהָיָה מַלְבִּישׁ סוֹדוֹת עֲמוּקִים בְּדְבָרִים פְּשׁוּטִים שֶׁרִגִּילִין בְּפִי הֲמוֹן עַם, וְכָל זֶה מֵרֹב חָכְמָה נִפְלָאָה שֶׁזָּכָה לָהּ, וְהָיָה יָדוּעַ בַּחֲרִיפוּתוֹ הַגְּדוֹלָה [וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ לְעֵיל בְּסִפּוּר עִם הַשַּׁק].

וּבָזֶה מְסֻפָּר, שֶׁפַּעַם אָמַר לוֹ רַבּוֹ הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין: הֲרֵי כָּתוּב "'תָּמִים' תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹקֶיךָ", וְלֹא 'חָכָם' תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹקֶיךָ... וְכִוֵּן בִּשְׁאֵלָתוֹ

עַל פְּקֻחוּתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁל תַּלְמִידוֹ. "אָכֵן כֵּן", עָנָה הַתַּלְמִיד הַקָּדוֹשׁ וְאָמַר, "אֲבָל בִּשְׁבִיל לִהְיוֹת 'תָּמִים' צָרִיךְ לִהְיוֹת 'חָכָם' גָּדוֹל"...

שָׁנָה שְׁלֵמָה!

פַּעַם אָמַר לוֹ רַבּוֹ הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין: "נַפְתָּלִי, תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ, שֶׁשָּׁנָה שְׁלֵמָה אֵינְךָ אוֹמֵר בְּדִיחוּת". הֵשִׁיב לוֹ: "רַבִּי, אֲנִי מְקַבֵּל עַל עַצְמִי".

לְאַחַר מִכֵּן הָלְכוּ לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית, וְהַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין מְאֹד הֶאֱרִיךְ בַּתְּפִלָּה, וּפִתְאוֹם בְּסוֹף הַתְּפִלָּה הַ'חוֹזֶה' שׁוֹמֵעַ שֶׁכֻּלָּם פָּרְצוּ בִּצְחוֹק...

כְּשֶׁגָּמַר אֶת הַתְּפִלָּה, שָׁאַל וּבֵרֵר עַל מָה וְלָמָּה שָׂחֲקוּ, וְעָנוּ שֶׁרַבִּי נַפְתָּלִי סִפֵּר בְּדִיחָה... מַהִי הַבְּדִיחָה? שֶׁהָרַבִּי חוֹשֵׁב עַכְשָׁו מֵהַחֲתֻנָּה שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן הוּא מַאֲרִיךְ בַּתְּפִלָּה...

פָּנָה הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין לְרַבִּי נַפְתָּלִי: "הֲרֵי הִבְטַחְתָּ שֶׁשָּׁנָה שְׁלֵמָה אֵינְךָ מְסַפֵּר שׁוּם בְּדִיחָה"... עָנָה וְאָמַר רַבִּי נַפְתָּלִי: כֵּן, אֲבָל הָרַבִּי הִתְפַּלֵּל שָׁנָה שְׁלֵמָה - "אַ יָאר מִיט אַ מִיטָוואךְ" [זֶה פִּתְגָם בְּאִידִישׁ: "אַ יָאר מִיט אַ מִיטָוואךְ" - פֵּרוּשׁוֹ: "שָׁנָה שְׁלֵמָה וְעַד יוֹם רְבִיעִי"], אִם־כֵּן כְּבָר יָצָאתִי מֵהַבְטָחָתִי, כִּי חֶלְפָּה עָבְרָה לָהּ שָׁנָה...

כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין, אָמַר: "נַפְתָּלִי יוֹדֵעַ"... מָה הַכַּוָּנָה?

הִסְבִּיר הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין: "הַטַּעַם שֶׁאֲנִי מַאֲרִיךְ מְאֹד בִּתְפִלָּתִי, כִּי פְּעָמִים רַבּוֹת בָּאִים נְשָׁמוֹת מְסֻיָּמוֹת בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה כְּדֵי לְקַבֵּל תִּקּוּן. וְגַם עַתָּה, בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה, הִגִּיעָה נְשָׁמָה וְהִתְחַנְּנָה לְקַבֵּל תִּקּוּן,

וְשָׁאַלְתִּי אוֹתָהּ: 'אֵיזוֹ שַׂיָּכוּת יֵשׁ לָךְ עַמִּי?' [כִּי בִּשְׁבִיל שֶׁנִּשְׁמָה תְּקַבֵּל תִּקּוּן מֵהַצַּדִּיק - צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה אֵיזֶה קֶשֶׁר אֶל הַצַּדִּיק], עָנְתָה הַנִּשְׁמָה: 'רַבִּי, כְּשֶׁאַתֶּם הִתְחַתַּנְתֶּם, אֲנִי הָיִיתִי אֶחָד מֵאֵלּוּ שֶׁנִּגְּנוּ בִּכְלֵי הַזֶּמֶר, וַאֲנִי שַׂמְתִּי לֵב שֶׁאֲהַבְתֶּם נִגּוּן מְסֻיָּם, וְהִמְשַׁכְתִּיו שׁוּב וְשׁוּב כְּדֵי שֶׁתִּשְׁמְעוּ אֶת זֶה עוֹד וְעוֹד, אִם־כֵּן עָשִׂיתִי לָכֶם נַחַת רוּחַ, וְלָכֵן אֲנִי רָאוּי לְקַבֵּל מִכֶּם תִּקּוּן', וְאָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת דִּבְרֵי הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת, וְתִקַּנְתִּי אוֹתָהּ"...

וְאָז אָמַר הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין, שֶׁאֶת כָּל זֶה הֵבִין וְיָדַע הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרוֹפְשִׁיץ בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ, וְלָכֵן אָמַר: **"הָרַבִּי מַאֲרִיךְ בַּתְּפִלָּה כִּי חוֹשֵׁב מֵהַחֲתֻנָּה שֶׁלּוֹ"**, כִּי אָכֵן עָסַק עִם הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת מֵחֲמַת שֶׁשִּׁמְּחָהּ אוֹתוֹ בְּעֵת חֲתֻנָּתוֹ.

[וְלֹא לְחִנָּם הִזְכִּיר הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ אֶת הַפִּתְגָּם בְּאִידִישׁ: שָׁנָה שְׁלֵמָה **"עַד יוֹם רְבִיעִי"**, כִּי 'יוֹם רְבִיעִי' זֶה גַּם־כֵּן עִנְיָן שֶׁל חֲתֻנָּה וְנִשּׂוּאִין, בְּחִינַת (רֵישׁ מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת) "בְּתוּלָה נִשֵּׂאת לַיּוֹם הָרְבִיעִי"; הֲרֵי שֶׁגַּם בְּדִבְרֵי בַּדְחָנוּתוֹ הָיוּ מֻנָּחִים סוֹדוֹת גְּדוֹלִים].

"חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן"

הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע נִטְמָן בְּעִיר לַאנְצְהוּט [וְלֹא בָּעִיר רוֹפְשִׁיץ], כִּי כָּךְ סִבְּבוּ מִן הַשָּׁמַיִם, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה:

בְּסוֹף יָמָיו, נֶחֱלָה הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, וְלֹא הִרְגִּישׁ טוֹב, וְנָסַע לִדְרֹשׁ בְּרוֹפֵא שֶׁהָיָה בְּעִיר רִישָׁא. מִשֶּׁהִגִּיעַ לְבֵית הָרוֹפֵא - הוּא לֹא שָׁהָה אָז

בְּבֵיתוֹ, אֶלָּא נָסַע לָעִיר לַאנְצהוּט, וְהֶחְלִיט הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ לִנְסֹעַ לְלַאנְצהוּט, וּמִשֶּׁהִגִּיעַ לָעִיר לַאנְצהוּט - הֶחְמִיר מַצָּבוֹ, וְשָׁם נִסְתַּלֵּק.

קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ, אָמַר הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שֶׁיֵּשׁ כַּוָּנָה עֶלְיוֹנָה מַדּוּעַ הוּא נִמְצָא עַתָּה דַּוְקָא בָּעִיר לַאנְצהוּט, כִּי פַּעַם אַחַת הָלַךְ עִם רַבּוֹ הַחוֹזֶה מִלּוּבְּלִין בָּעִיר לַאנְצהוּט [שֶׁבָּהּ הָיָה דָּר רֹב יָמָיו, וְאָכֵן בְּסוֹף יָמָיו הָיָה בְּלוּבְּלִין, וְשָׁם הִסְתַּלֵּק וְנִטְמָן, וְעַל־כֵּן קוֹרִין אוֹתוֹ הַחוֹזֶה "מִלּוּבְּלִין", אַךְ רֹב הַשָּׁנִים הוּא הָיָה דָּר בְּלַאנְצהוּט, וְכַמּוּבָא הַרְבֵּה בְּדִבְרֵי צַדִּיקִים, שֶׁמְּכַנִּים אוֹתוֹ "**רַבִּי יַעֲקֹב יִצְחָק מִלַּאנְצהוּט**"], וְהֵם עָבְרוּ בְּמָקוֹם מְסֻיָּם, וּפָנָה הַ'חוֹזֶה' וְאָמַר לְתַלְמִידוֹ הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ: "**נַפְתָּלִי, אַתָּה מֵרִיחַ פֹּה רֵיחַ טוֹב?**" - "כֵּן", עָנָה וְאָמַר, "**יֵשׁ פֹּה רֵיחַ מְיֻחָד**"... וְאָמַר הַ'חוֹזֶה' שֶׁזֶּה רֵיחַ שֶׁל גַּן־עֵדֶן, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן הֶחְלִיט הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ שֶׁשָּׁם הוּא יִקָּבֵר, וְעַל־כֵּן סְבָבוּ מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁהוּא יִסַּע מֵרִישָׁא לְלַאנְצהוּט, כְּדֵי שֶׁשָּׁם יִסְתַּלֵּק, וּבַמָּקוֹם הַמְיֻחָד יִטָּמֵן.

יָחִיד בְּדוֹרוֹ!

עַל מַצֶּבֶת־קָדְשׁוֹ שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ, חֲקוּקוֹת הַמִּלִּים: "**יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**". וְאֶת הַמִּלִּים הַנּוֹרָאוֹת הַלָּלוּ צִוָּה הוּא זי"ע בְּעַצְמוֹ לִכְתֹּב, וְכִדְמוּכָח מֵהֶחָקוּק שָׁם לְמַטָּה: "**וּבְיֶתֶר שְׂבָחִים אֵין לָנוּ רְשׁוּת, כִּי כֵן נִצְטַוֵּינוּ מִפִּיו**".

עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בָּזֶה: הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, צַדִּיק קָדוֹשׁ עֶלְיוֹן, שֶׁהָיָה עָנָו וְשָׁפֵל בְּתַכְלִית, וְהָיָה מָשְׁלָם בְּמִדַּת הַהַכְנָעָה וְהַבִּטּוּל, אִם

הוּא צָוָה לַחְקֹק כָּזֶה מִשְׁפָּט - "**יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**", מֻכְרָח לִהְיוֹת בָּזֶה לִמּוּד מְיֻחָד בִּשְׁבִילֵנוּ, וּפָשׁוּט שֶׁהוּא לֹא צָוָה כֵּן כְּדֵי לְהִתְפָּאֵר, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא רַק כְּדֵי לִתֵּן לָנוּ לִמּוּד אֲמִתִּי מִזֶּה לִימֵי חַיֵּינוּ, כִּי אִם לֹא - עַל מָה יְצַוֶּה לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה?... וְזֹאת עָלֵינוּ לְהָבִין: מָה הַלִּמּוּד בָּזֶה בִּשְׁבִילֵנוּ לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה?

הָעִנְיָן הוּא, כִּי בָּזֶה שֶׁצִּוָּה הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ לַחְקֹק מִלִּים אֵלֶּה עַל מַצֶּבְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה, בָּזֶה הוּא רָצָה לְהַגִּיד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד: "**אַל תִּשְׁכַּח מֵהַסֵּפֶר שֶׁלִּי!**"... כִּי שָׁם גָּנוּז בֶּאֱמֶת הַחָכְמָה הַנִּפְלָאָה שֶׁלּוֹ.

וְזֶה מוּבָן בִּפְשִׁיטוּת, כִּי אִם הוּא כּוֹתֵב "**יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**", אֵיךְ אֲנַחְנוּ נֵדַע מֵהַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת? אֵיךְ יִהְיֶה לָנוּ מֻשָּׂג בָּזֶה? וְכִי לְחִנָּם כָּתוּב "**יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**"? כָּל זֶה לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לַעֲסֹק בְּאוֹתָהּ "חָכְמַת אֱלֹקִים" - הַיְנוּ בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ 'זֶרַע קֹדֶשׁ'.

וּבְעִנְיַן הַלָּשׁוֹן "**יָחִיד בְּדוֹרוֹ**", זֶה כְּמוֹ שֶׁמְּכַנִּים אֶת אֶחָד מִגְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל "**חַד בְּדָרָא**", וּכְבָר דִּבַּרְנוּ בַּהַלָּוָיָה שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים קַנִיבְסְקִי זַ"ל, שֶׁאָכֵן כֻּלָּם אָז בָּכוּ וְצָעֲקוּ שֶׁהוּא הָיָה "חַד בְּדָרָא" וְכוּ', אֲבָל צְרִיכִים לְהִתְבּוֹנֵן בָּזֶה וְלַחֲשֹׁב: "עַל מָה אַתָּה צוֹעֵק 'חַד בְּדָרָא'? שֶׁהוּא 'חַד בְּדָרָא' וְעַכְשָׁו צְרִיכִים לִבְכּוֹת כִּי אֵין עוֹד 'חַד בְּדָרָא'?!"... אַל תִּשְׁכַּח שֶׁאָמְנָם הוּא 'חַד בְּדָרָא', אֲבָל גַּם הוּא הָיָה בָּשָׂר וָדָם, יְלוּד אִשָּׁה, וְהוּא הִתְמִיד בַּתּוֹרָה! אָז כָּל אֶחָד יַעֲשֶׂה אֶת עַצְמוֹ גַּם־כֵּן 'חַד בְּדָרָא', אֵיךְ? יַתְחִיל לִלְמֹד בְּהַתְמָדָה מִדֵּי יוֹם, וּכְמוֹ שֶׁרַבִּי חַיִּים זַ"ל

לָמַד שִׁעוּרֵי תּוֹרָה בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְסִיֵּם בְּכָל שָׁנָה אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּמוֹ סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, **תַּעֲשֶׂה כָּכָה** - **גַּם אַתָּה תִּהְיֶה יָחִד בְּדָרָא׳!**

אוֹתוֹ דָּבָר בְּעִנְיַן הַלָּשׁוֹן שֶׁהוֹרָה הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ לִכְתֹּב עַל מַצֵּבָתוֹ: ״**יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**״, וְכִי הוּא כָּתַב אֶת זֶה כְּדֵי שֶׁנֵּדַע שֶׁהוּא ״**יָחִיד בַּדּוֹר**״, וְתוּ לֹא?... לֹא וָלֹא! ״**יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים**״ הַכַּוָּנָה שֶׁאָמְנָם הוּא הָיָה ״**יָחִיד בְּדוֹרוֹ**״, אַךְ כָּךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת, וְאֵיךְ? הֵיכָן הוּא הִשְׁאִיר אֶת הַ״**חָכְמַת אֱלֹקִים**״ שֶׁבָּהּ הוּא ״**יָחִיד בְּדוֹרוֹ**״? אָמְנָם יוֹדְעִים כַּמָּה וְכַמָּה סִפּוּרִים עָלָיו, אַךְ אֵין הַכַּוָּנָה לְזֶה, מַהִי הַ״**חָכְמַת אֱלֹקִים**״? הֵיכָן הִיא?

עַל זֶה הִשְׁאִיר לָנוּ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרוֹפְשִׁיץ זי״ע סֵפֶר קָדוֹשׁ וְנוֹרָא: ״**זֶרַע קֹדֶשׁ**״ - עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמּוֹעֲדִים, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה מָלֵא ״**חָכְמַת אֱלֹקִים**״! [יֵשׁ קְטָעִים מְסֻיָּמִים בַּסֵּפֶר, שֶׁמִּי שֶׁקּוֹרֵא אוֹתָם - יַחֲשֹׁב שֶׁזֶּה מַמָּשׁ צְטוּט מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּלְקוּטֵי מוֹהַר״ן... דְּבָרִים נִפְלָאִים!].

לֹא מִיָּד מְבִינִים – סַבְלָנוּת!

וּכְשֶׁנִּגָּשִׁים לִלְמוֹד הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁאָכֵן לֹא מִיָּד ׳עַל הַמָּקוֹם׳ רוֹאִים אֶת הַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה הַגְּנוּזָה בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּכְמוֹ בִּשְׁאָר סִפְרֵי קֹדֶשׁ - וְכִי אֶת **לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן** מְבִינִים תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁלּוֹמְדִים? אָמְנָם יֶשְׁנָן הַתּוֹרוֹת הַקְּטַנּוֹת שֶׁיּוֹתֵר קַל לְהָבִין, אֲבָל בִּרֹב הַתּוֹרוֹת - לֹא מְבִינִים מִיָּד אֶת כָּל הָעִנְיָנִים וְכוּ׳, אוֹתוֹ דָּבָר בַּסֵּפֶר ״זֶרַע

קֹדֶשׁ״ – הוֹגִים בָּזֶה עוֹד וָעוֹד, עַד שֶׁלְּאַט לְאַט זוֹכִים לְהָבִין עוֹד וָעוֹד דְּבָרִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים הַגְּנוּזִים בּוֹ, שֶׁזֶּה בְּטוּל הַבְּחִירָה מַמָּשׁ!

וְעַל־כֵּן, כְּדַאי מְאֹד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְרַכֵּשׁ אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, תְּחִלָּה – שֶׁיִּהְיֶה בַּבַּיִת שֶׁלּוֹ סֵפֶר ״זֶרַע קֹדֶשׁ״, הַיּוֹם הִדְפִּיסוּ אֶת זֶה בְּכָל מִינֵי מַהֲדוּרוֹת נִפְלָאוֹת וּמְאִירוֹת עֵינַיִם – מְנֻקָּד, עִם הַגָּהוֹת וּבֵאוּרִים וְכוּ׳, מַה שֶּׁלֹּא הָיָה בְּשָׁנִים עָבְרוּ כְּלָל וּכְלָל, וְהָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה לְכָל אֶחָד בְּבֵיתוֹ לְכָל הַפָּחוֹת אֶת הַמַּהֲדוּרָה הַפְּשׁוּטָה, וְיִזְכֶּה לְהִסְתַּכֵּל בָּזֶה וּלְעַיֵּן בּוֹ כְּפִי יְכוֹלְתּוֹ...

אִם הוּא מֵעִיד ״יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים״, הָבָה וְנִטְעָם קְצָת מִזֶּה! נִלְמַד בְּכָל שָׁבוּעַ לְכָל הַפָּחוֹת קֶטַע אֶחָד, וְנַעֲשֶׂה סִימָן – ״הַשָּׁבוּעַ לָמַדְתִּי קֶטַע אֶחָד, שָׁנָה הַבָּאָה עוֹד קֶטַע אֶחָד״, הָעִקָּר לִטְעֹם אֶת הַטַּעַם הַזֶּה! צַדִּיק קָדוֹשׁ עֶלְיוֹן שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ כָּאֵלּוּ אוֹצָרוֹת, וְעָלֵינוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ בָּזֶה!

הַקֶּשֶׁר בֵּין תַּאֲרִיךְ הַהִסְתַּלְּקוּת לְיוֹם הַסְּפִירָה

יוֹם הַהִסְתַּלְּקוּת שֶׁל הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ הוּא בְּתַאֲרִיךְ י״א אִיָּר, וְהַסְּפִירָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם הִיא כ״ו לָעֹמֶר – שֵׁם הַוָּיָ״ה, וְהַמִּלִּים שֶׁל כַּוָּנוֹת הַסְּפִירָה הֵן ״מִישָׁר – תָּמִיד״, וּמְבֹאָר בַּסֵּפֶר ״עֹמֶר לָאִישׁ״, שֶׁ׳מִישָׁר׳ זֶה לָשׁוֹן שֶׁל עֲנָוָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א, סִימָן קלה) מִדִּבְרֵי הַגְּמָרָא (חֻלִּין פט.) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים עה, ג) ״כִּי אֶקַּח מוֹעֵד אֲנִי מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט״; וְ׳תָּמִיד׳ זֶה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (שֹׁחַר טוֹב, מִזְמוֹר קה),

וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרִים יא, יב) "**תָּמִיד** עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ", וְזֶה הַחִבּוּר שֶׁל 'מִישׁוֹר' - 'תָּמִיד', כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לַעֲנָוָה אֲמִתִּית, עַיֵּן שָׁם.

וְכָל זֶה מַתְאִים מְאֹד לַהִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, שֶׁהוּא זָכָה לַעֲנָוָה אֲמִתִּית, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל 'מִישׁוֹר', וְכֵן בְּיוֹם זֶה הִסְתַּלֵּק וְנִטְמָן בְּצִיּוֹן קָדְשׁוֹ, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל 'תָּמִיד' - אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אַף שֶׁלֹּא כָּל הַצַּדִּיקִים זָכוּ לְהַגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּפֹעַל מַמָּשׁ, אַךְ מְקוֹם קְבוּרָתָם בְּחוּץ לָאָרֶץ קָדוֹשׁ בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכִדְאִיתָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן קט) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לז כט) "**צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ**" - שֶׁמְּקוֹם צִיּוֹן הַצַּדִּיק קָדוֹשׁ בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; נִמְצָא, שֶׁמְּאֹד מַתְאִים יוֹם הִסְתַּלְּקוּת הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ לְהַסְפִּירָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם.

זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן!

הקונטרס הקדוש הזה

יוצא לאור

לעילוי נשמת

אמיל בן אברהם

פאינה פרידא בת יעקב

אשר "בחייהם ובמותם לא נפרדו"

ויזכו לעילוי נשמה אמיתי

בזכות פעולות צאצאיהם

בהארת אור הצדיקים בעולם

ועשיית צדקה וחסד עם נשמות ישראל

***

ולעילוי נשמת האשה הכשרה

שהזדככה ביסורים רבים, וקיבלה אותם באהבה

והיתה ממקימי קהילתו של מוהרא"ש הקדוש ביבנאל

ליאת שרה בת מרדכי

***

ולעילוי נשמת

הרה"ח ר' **בנימין בייניש בן** ר' **יחזקאל שרגא**

מרת **רעכיל בת** ר' **יצחק** הי"ד

יפה בת אליהו

אילנה בת בנימין

ת.נ.צ.ב.ה.

"יחיד בדורו בחכמת אלקים"... מצבת־קדשו של הרה"ק מרופשיץ זי"ע